

Sygn. akt I ACz 788/13

POSTANOWIENIE

Dnia 8 listopada 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie I Wydział Cywilny w składzie następującym

Przewodniczący:	SSA Andrzej Palacz (spr.)
Sędziowie:	SA Grażyna Demko SA Jan Sokulski

po rozpoznaniu w dniu 8 listopada 2013 r. na posiedzeniu niejawnym sprawy

z powództwa **J. S.**

przeciwko (...) **Sp. z o. o w W.**

roszczenia z umowy o usługi

na skutek zażalenia **powoda**

na postanowienie Sądu Okręgowego- VI Wydziału Gospodarczego
w Rzeszowie (w zakresie pkt II)

z dnia 26 czerwca 2013 r., sygn. akt VI GC 22/12

p o s t a n a w i a:

I. **uchylić** pkt II zaskarżonego postanowienia ,

II. **zwolnić** powoda J. S. od opłaty od apelacji od wyroku Sądu Okręgowego VI Wydziału Gospodarczego w Rzeszowie z dnia 31.01.2013r. powyżej kwoty 8.000zł, a w pozostałym zakresie wnioszek o zwolnienie od tej opłaty oddalić.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy Wydział VI Gospodarczy:

I. odrzucił ponowny wniosek powoda o zwolnienie od ponoszenia kosztów postępowania apelacyjnego,

II. odrzucił apelację powoda od wyroku z dnia 31.01.2013r.

Z uzasadnienia powyższego postanowienia wynika, że Sąd Okręgowy ustalił , że powód w apelacji od wyroku tego Sądu z dnia 31.01.2013r. zawarł wnioszek o zwolnienie go od ponoszenia kosztów postępowania apelacyjnego z uwagi na trudną sytuację życiową i materialną – prowadzenie przez ostatnie dwa lata działalności gospodarczej ze stratą, a ponadto skomplikowane złamanie kończyn.

Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 8.04.2013r. (k. 426 – 428) oddalił wniosek powoda o zwolnienie od kosztów postępowania apelacyjnego, a Sąd Apelacyjny w Rzeszowie postanowieniem z dnia 31.05.2013r. sygn. akt I ACz 337/13 oddalił zażalenie powoda na to postanowienie.

Powód w terminie do uiszczenia opłaty sądowej od apelacji złożył ponowny wniosek o zwolnienie go od kosztów postępowania apelacyjnego powołując się na nowe okoliczności w sprawie, a to związane z jego sytuacją zdrowotną, która rzutuje na jego sytuację materialną i życiową, a także brak majątku w postaci nieruchomości czyli mieszkania o dużej powierzchni, jak i wstrzymanie praktycznie całkowicie działalności gospodarczej (bez jej zawieszania). Powód wyjaśnił, że dysfunkcja ruchowa w związku ze złamaniami ręki i nogi trwająca od lipca 2012r. przedłuża się, co jest w jego ocenie okolicznością nową, wyjątkową i niemożliwą do przewidzenia, to pozbawia go możliwości zarobkowania, pogarsza jego sytuację materialną i życiową, poprzednio dokumentowany stan majątkowy był przedstawiony rzetelnie i nie polega na prawdzie, aby posiadał mieszkanie o powierzchni 600 m² oraz aby jego sytuacja majątkowa była tak dobra, aby licząc się z procesem, mógł zabezpieczyć na ten cel stosowne środki majątkowe.

Analizując ponowny wniosek o zwolnienie od kosztów postępowania apelacyjnego, Sąd Okręgowy przyjął, że powód nie wskazał w nim żadnych nowych istotnych okoliczności, które nie istniałyby w trakcie rozpoznawania poprzedniego wniosku o zwolnienie od kosztów. Powód nie dość szczegółowo opisał w formularzu swój majątek w zakresie innych nieruchomości (rubr 4 formularza k. 410) co uczynił dopiero w ponownym wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych. Brak dostatecznego opisu majątku nie może zostać uznane za nową okoliczność, której nie można było powołać zwracając się po raz pierwszy o zwolnienie od kosztów sądowych. Oświadczenie nie dość precyzyjne, pobieżnie opisujące składniki majątku, czy źródła dochodu, nie może być uzupełniane przez ponowny wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych, ponieważ nie można mówić wówczas o zaistnieniu nowych okoliczności w rozumieniu art. 107 ustawy z dnia 28.07.2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 z późn zm). Fakt, że niezdolność powoda do pracy przedłuża się, ale jednocześnie nie skutkuje zawieszeniem prowadzenia działalności gospodarczej, która przecież nie musi być wykonywana przez niego osobiście, lecz przez zatrudnionych w tym celu pracowników. Wyjaśnienie przez powoda dopiero na etapie ponownego wniosku, że nieruchomość o pow. 600 m² to magazyn, wiata i garaż i że ta nieruchomość została zajęta przez wierzyciela Bank (...), nie jest nowością i powinna być opisana w pierwotnym wniosku.

W konsekwencji, z braku przesłanek z art. 107 ust 1 i 2 wyż cyt. ustawy Sąd Okręgowy odrzucił ponowny wniosek o zwolnienie od kosztów postępowania apelacyjnego (pkt I postanowienia), a ponieważ w świetle przepisu art. 112 ust 4 tej ustawy termin do uiszczenia opłaty od apelacji upłynął powodowi w dniu 24.06.2013r. (k. 464) jego apelację należało odrzucić na podstawie przepisu art. 370 kpc (pkt II postanowienia).

Od powyższego postanowienia zażalenie wywiódł powód i zarzucając :

1. naruszenie art. 370 kpc i art. 112 ust 4 uksc przez odrzucenie apelacji z powodu braku jej opłacenia, mimo, iż w sprawie zostało wykazane, że powód nie jest w stanie uiścić opłaty sądowej od apelacji bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny i złożył odpowiedni wniosek o zwolnienie go od kosztów postępowania,
2. naruszenie art. 101 (winno być 102) i 107 ust 1 i 2 uksc przez przyjęcie, że w ponownym wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych powód powołał się na te same okoliczności, które stanowiły uzasadnienie oddalonego wniosku, gdy analiza okoliczności podanych we wniosku i porównanie ich z okolicznościami ujawnionymi w pierwotnym wniosku prowadzi do konkluzji, że powód w ponownym wniosku powołał się na nowe okoliczności, które powinny być rozpatrzone w celu ustalenia możliwości uiszczenia przez powoda opłaty sądowej; ocena Sądu I instancji, że powołane okoliczności nie są okolicznościami nowymi lub innymi w rozumieniu art. 107 uksc jest błędna.

wniósł o zmianę postanowienia zgodnie z wnioskiem, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Dodatkowo powód wniósł dalsze pismo procesowe z dnia 16.09.2013r., do którego jako załącznik przedłożył zaświadczenie lekarskie o jego stanie zdrowia, a także odpis wyroku Sądu Rejonowego – Wydziału IV Pracy w Sanoku z dnia 21.12.2012. IV P 132/12 oraz postanowienie komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Sanoku z dnia 26.08.2013r. KM 196/13 o umorzeniu postępowania egzekucyjnego.

Sąd Apelacyjny rozpoznając zażalenie powoda, zważył, co następuje:

Celem przepisu art. 107 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych jest uniemożliwienie nierzetelnej stronie tamowania postępowania sądowego przez składanie kolejnych nieuzasadnionych wniosków o zwolnienie od kosztów sądowych, w tym i opłat od środków zaskarżenia.

Art. 107 ust 2 cyt. ustawy, który przewiduje, że na odrzucenie ponownego wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych zażalenie nie przysługuje, nie ogranicza możliwości rzetelnego rozpoznania wniosku o zwolnienie od kosztów, bo jest wymierzony przeciwko patologii, w interesie stron respektujących prawo, umożliwiając rozpoznanie kolejnego wniosku opartego na nowych okolicznościach. Odrzucenie ponownego wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych nie wyłącza też kontroli instancyjnej, która przeprowadzana jest w trybie określonym w art. 380 kpc (vide np. postanowienie SN z 24.09.2009r. IV CZ 64/09 – LEX nr 852588).

Dlatego też w niniejszej sprawie, skoro powód wniósł zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego o odrzuceniu apelacji z powodu jej nieopłacenia, to o zasadności zażalenia powoda, bądź jego niezasadności, decydujące znaczenie ma rozważenie, w trybie art. 380 kpc w związku z art. 397 § 2 kpc, czy ponowny wniosek powoda o zwolnienie od opłaty od apelacji opiera się na tych samych okolicznościach w rozumieniu art. 107 ust 1 wyż. cyt. ustawy co pierwotny jego wniosek, jak to przyjął Sąd Okręgowy, czy też na innych, a jeżeli na innych, czy te nowe okoliczności uzasadniają ponowny wniosek powoda o zwolnienie go od opłaty od apelacji, czy też nie, bądź uzasadniają tylko częściowe zwolnienie od tej opłaty.

Wykładnia literalna art. 107 cyt. ustawy daje podstawę do wnioskowania, że strona może się domagać ponownie zwolnienia od kosztów sądowych, po oddaleniu jego poprzedniego wniosku w tym przedmiocie, jeżeli powołuje się na nowe, lub inne okoliczności (a więc nawet na okoliczności, które istniały w dacie rozstrzygnięcia pierwotnego wniosku, a na które strona się nie powoływała), z tym, że muszą być to okoliczności, które w istotny sposób zmieniają sytuację rodzinną, majątkową i dochodową strony uzasadniając odmienne rozstrzygnięcie w tym zakresie.

W ponownym wniosku o zwolnienie od opłaty sądowej od apelacji, która wynosi 19.630zł powód naprowadził, że dysfunkcja ruchowa w związku ze złamaniem ręki i nogi trwająca od lipca 2012r. przedłuża się (udokumentował to stosownym zaświadczeniem lekarskim), co pozbawia go możliwości zarobkowej, pogarsza jego sytuację materialną i życiową, wyjaśnił nieporozumienie związane z jego stanem majątkowym odnośnie mieszkania o pow. 600m², a także dodatkowo w piśmie procesowym z 16.09.2013r., że posiadana wierzytelność pieniężna w stosunku do jego dłużnika nie została wyegzekwowana przez komornika, co pogarsza jego sytuację majątkową i gospodarczą (stosowne postanowienie Komornika o umorzeniu postępowania egzekucyjnego z uwagi na bezskuteczność egzekucji).

Te trzy okoliczności, zdaniem Sądu Apelacyjnego, mają charakter nowych (innych) okoliczności w rozumieniu przepisu art. 107 ust 1 cyt. ustawy, które uzasadniają konieczność merytorycznej oceny ponownego wniosku powoda o zwolnienie od opłaty od apelacji w kwocie 19.630zł.

Gdy weźmie się pod uwagę te powyższe okoliczności, to ponowny wniosek powoda o zwolnienie od opłaty od apelacji częściowo zasługuje na uwzględnienie, bo w aktualnej sytuacji, rodzinnej, dochodowej i majątkowej powoda jest on w stanie bez uszczerbku koniecznego utrzymania siebie i rodziny, w ocenie Sądu Apelacyjnego, ponieść opłatę w wysokości 8000zł, ale już nie w wyższej kwocie (art. 102 uksc).

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny orzekł jak w postanowieniu na mocy art. 386 § 1 kpc w związku z art. 397 § 2 kpc.